

INTRODUKTION

Retfærd nr. 18 har som tema *Det kommunale selvstyre*.

Der behandles forskellige facetter i det kommunale selvstyre, men allerede emnets bredde taget i betragtning kan behandlingen naturligvis ikke tilnærmelsesvis være dækkende for de retlige problemer, der knytter sig til det kommunale selvstyre. Flere af artiklerne kan imidlertid også siges at følge den demokratidebat op, der introduceredes i Retfærd nr. 17.

Hæftet indledes med en artikel om kommunestyrets krise. Udfra to debatoplæg fra Kommunernes Landsforening forsøger *Carten M. Henriksen* at vurdere kommunestyrets vilkår. Han ser en grundlæggende modsætning mellem ideen om et kommunalt *selvstyre* og den kommunale *selvforvaltning*, der har udviklet sig, hvor kommunerne spiller en traditionel forvaltningsrolle i stedet for en mæglerrolle. Det konkluderes, at kommunernes udviklingsmuligheder ligger i det kommunale repræsentative selvstyres evne til at tilpasse sig nærdemokratiets krav.

Per Kristen Mydske fokuserer i artiklen "Stat og kommune" på balancen mellem lokale og centrale interesser og stiller spørgsmål ved, om de senere års decentraliseringsreformer faktisk har givet kommunerne større indflydelse på egne gøremål. Han ser, at udviklingen i dag mellem stat og kommune præges af modstridende tendenser: Der sker såvel en statsliggørelse af lokale opgaver som en kommunalivering af statslige opgaver. Det kommunale nærdemokrati er emnet for *Kirsten Ketschers* artikel. Hun ser de stedse hyppigere krav om nærdemokrati som udtryk for et modsætningsforhold mellem en kommunalbestyrelse og dens egne borgere. Et modsætningsforhold, der afføder behov for en egentlig rettighedssikring for borgerne i form af nærdemokratirettigheder. Det diskuteres, hvilke funktioner disse rettigheder kan have, herunder om de kan bevirke tab af spontane politiske aktionsformer.

Svend Askær behandler de ytringsfrihedsproblemer en kommunalbestyrelses mindretal kan stå overfor i forbindelse med kommuneplandebatten. Han kritiserer kommuneplanlovens manglende sikring af

mindretallets muligheder for at komme til orde i de såkaldte § 6 redegørelser. Udfra erfaringer, der allerede er gjort i offentlighedsfasen, efterlyser Askær generelt bindende retningslinjer for, på hvilke vilkår et mindretal kan komme til orde.

Glen Varmer behandler forholdet mellem stat og kommune indenfor bistandslovsområdet med udgangspunkt i socialministeriets udstedelse af generelle retsfor skrifter til kommunerne i forbindelse med den ændring af bistandsloven, der trådte i kraft 1. januar 1980. Han peger på det særdeles problematiske i, at socialministeriet i flere tilfælde har siddet helt grundlæggende forvaltningsretlige principper overhørig og f. ex. foreskriver kommunerne begrænsninger, der går langt ud over, hvad der er dækning for i lovtæksten.

Den nu afsagte dom i CPR-sagen mellem 5 kommuner og Danmarks Statistik er baggrund for nogle principielle betragtninger i *Viggo Knudes* artikel om aspekterne i kommunernes brug af registre. Han ser en grundlæggende forklaring på konflikten, der manifesterede sig gennem retssagen, i den konkurrencesituation, der eksisterer mellem Danmarks Statistik og Kommunedata særligt på bistandslovsområdet. Konkurrencen er så markant, at det med rimelighed kan antages, at Danmarks Statistiks egentlige modpart i sagen var Kommunedata.

Poula Helt Laursen behandler emnet planlægning og borgerdeltagelse udfra et konkret eksempel fra Ribe Amtskommune og Varde kommune om placering af en døgninstitution. Hun ser denne sag som et eksempel på, at den øgede offentlighedsinddragelse i planlægningsprocessen ingen reel betydning har for sikring af borgernes demokratiske rettigheder. Det nye borgerdeltagelsesregler ses som eksempel på rettens legitimerende funktion for en planlægning, der på forhånd er afgjort af forvaltning og politikere.

Et *forfatterkollektiv* på fire på Krik Vig sagen efter den netop afsagte landsretsdøm, der frifandt Syd-Thy kommune for ulovlig udstedelse af ibrugtagningstilladelse til et motels bygherre. Forfatterne konkluderer, at der er behov for en lovændring, der kan forhindre kommuners ulovlige beslutninger bl.a. ved indføring af strafferegler og evt. euppleret ved, at tilsynsrådets fakultative adgang til at gribe ind gøres obligatorisk.

Temaet afsluttes med *Simon Thorbeks* kommentar om personlige erfaringer med det kommunale selvstyre efter 9 måneders ansættelse som juridisk konsulent på det sociale område i Københavns kommune. Han ser, at det daglige arbejde gøres surt og uoverkommeligt på grund af et utroligt bureaukrati, der gør, at København får et dårligt ry, selvom den på mange måder er de gode viljers by.

Kari Mette Aaseth anmelder Erik Boes disputats om Distriktenes utbyggingsfond. Hun anser Boes indfaldsvinkel, om grænserne mellem politisk delegationsmyndighed og klientens retssikkerhed, for samfunds-

videnskabeligt meget relevant. Aaseth fremhæver imidlertid det normative udgangspunkts begrænsninger ligesom hun stiller spørgsmålstejn ved, om et enkelt Fylke-Troms kan være dækkende dokumentation for en generel kvalitetscensur af DUF.

Kjell Haagenen anmelder antologien "Økonomisk Kriminalitet" redigeret af Jørgen Jepsen. Han ser bogen som et prisværdigt bidrag til at bringe debatten om økonomiens kriminalitet videre. Bogen inddrager såvel empiri som praksis, hvorved der kan ske en afsløring af tvetydigheden og inkonsekvensen i det politiske system.

Endelig orienterer Peter Blume om et nydannet europæisk forum for kritiske jurister: European Conference on Critical Legal Studies. Der blev i marts måned afholdt den første konference i London. Den næste afholdes i Danmark i 1982. Interesserede deltagere og bidragsydere opfordres til at henvende sig til de angivne kontaktpersoner.